

1. «Нагірна проповідь». Запрестольна ікона. Полотно, олія. Автор — Франціск Смуґлевич (1745–1807). — XVIII ст., Львів, Архикафедральний собор св. Юра.

«Христова наука призначена для всіх людей, що коли-небудь житимуть на цьому світі, для всіх народів цілого світу і по всі часи, тому свята Церква мусить перетривати всі часи і всі бурі. Мусить стояти на такій твердій скалі, щоб і ціле пекло не могло її завалити!

Порівнянне. Ісус Христос порівнює Свою Церкву з тривалою і сильною будовою. А сила і тривкість будови залежить найбільше від основи, на якій стоїть. Хата, що стоїть на піску, легко завалиться, бо її основа слаба. Вітер, дощ, вода легко підірве таку підвалину, і хата розпадеться. Але коли хата має сильну підвалину з каменя, тоді твердо стоїть і легко може опертися бурі таї найсильнішому вітрови. Нічого її тоді не пошкодить! Не впаде, бо основана на камені! (Пор[і]вняй! Мт. 7, 25).

Так само мало бути і з Христовою Церквою. Щоб вона була сильною і могла перетривати всі вітри і бурі та щоб ніколи не розпалася, треба було дати їй таку підставу, таку підвалину, на якій мала би стояти вся її непохитна могутність.

А що ж є саме тією підвалиною Христової Церкви? Що ж то за така сильна, незрушима скала, що мала піддержувати силу цілої Церкви?

Сам Христос, премудрий Божий Будівничий, вчинив такою скалою одного зі Своїх апостолів. І наділив його такою силою, і дав йому таку владу, що через цю силу і владу стався цей вибраний апостол незрушимою основою цілої Церкви!»

(з пастирського послання єпископа Андрея до вірних на Буковині «Правдива віра».
— 1900 р., листопада 19 (ст. ст.: листопада 7), с. Марківці під Станиславовом)

СЛОВО БЛАЖЕННІШОГО ЛЮБОМИРА КАРДИНАЛА ГУЗАРА

Рід Шептицьких сягає княжих часів. Упродовж віків його представники посідали важливі уряди. У XVIII–XIX століттях цей шляхетський рід, як багато йому подібних на Правобережжі, полонізувався та латинізувався. У другій половині XIX століття граф Іван Шептицький (1836–1912), прагнучи пізнати корені свого роду, відвідував різні церковні та світські установи. Дуже часто при тих візитах він брав зі собою свого найстаршого сина — Романа. Результати розшуків дозволили графові Івану виразно усвідомити його родову належність.

У ювілейному часописі «Богословія» за 1926 рік д-р Кирило Студинський згадує про подію 1911 року. Тоді, в 10-ті роковини вступу хир Андрея на митрополичий престіл у Львові, до села Прилбичів приїхала група львівських громадян, аби вручити графові Івану портрет його сина пензля відомого митця Івана Труша. При тій нагоді граф Шептицький, сильно зворушений, захвилювався: «...Упевню вас, що я є русин». Потому подякував щиро за дар, висловив свою гордість, що походить із українського роду, і додав: «Справді, я дав вам те, що у мене було найкращого та найдорожчого». Втім, зі своїх розшуків і з отого усвідомлення походження він не зробив належного висновку.

Це зробив його син Роман, який у 1883 році заявив батькам, що бажає вступити до монашого чину отців-василіян. А це означало прийняти рішення на користь приналежності до української східної церковної традиції — повернути до джерел.

Книгу, яку шановний читач тримає в руках, присвячено Романові — більше званому за його монашим іменем Андрей. І книга ця дуже особлива своїм характером.

Це видання — властиво, альбом, де головним текстом є фотографії, — присвячено 150-й річниці народження Романа-Марії-Александра Шептицького, загальнознаного та шанованого архимієскопа Львівського, митрополита Галицького Андрея (1901–1944). Тут представлено історичне тло, без якого годі зрозуміти ідентичність митрополита Андрея, його багатогранну діяльність, а врешті-решт — і вплив того великого сина українського народу на Церкву від другої половини XX століття й аж до сьогодні.

Велич тої людини потвердили Українська греко-католицька Церква та Верховна Рада України, проголосивши 2015 рік Ювілейним роком митрополита Андрея Шептицького.

Укладачі цієї книги-альбому, відгукнувшись на заклик Церкви та Верховної Ради, поставили собі за мету не тільки відповісти на питання, ким був і що зробив митрополит Шептицький, — але радше на ті питання, на які треба відповідати, стоячи віч-на-віч із велетнем духа, що ним був митрополит Андрей. А саме: хто я є, і що я роблю для своєї Церкви та для свого народу? З такими питаннями на вустах і в серці, шановні читачі, вони передають оцю книгу до ваших рук.

† ЛЮБОМИР
Верховний архієпископ-емерит

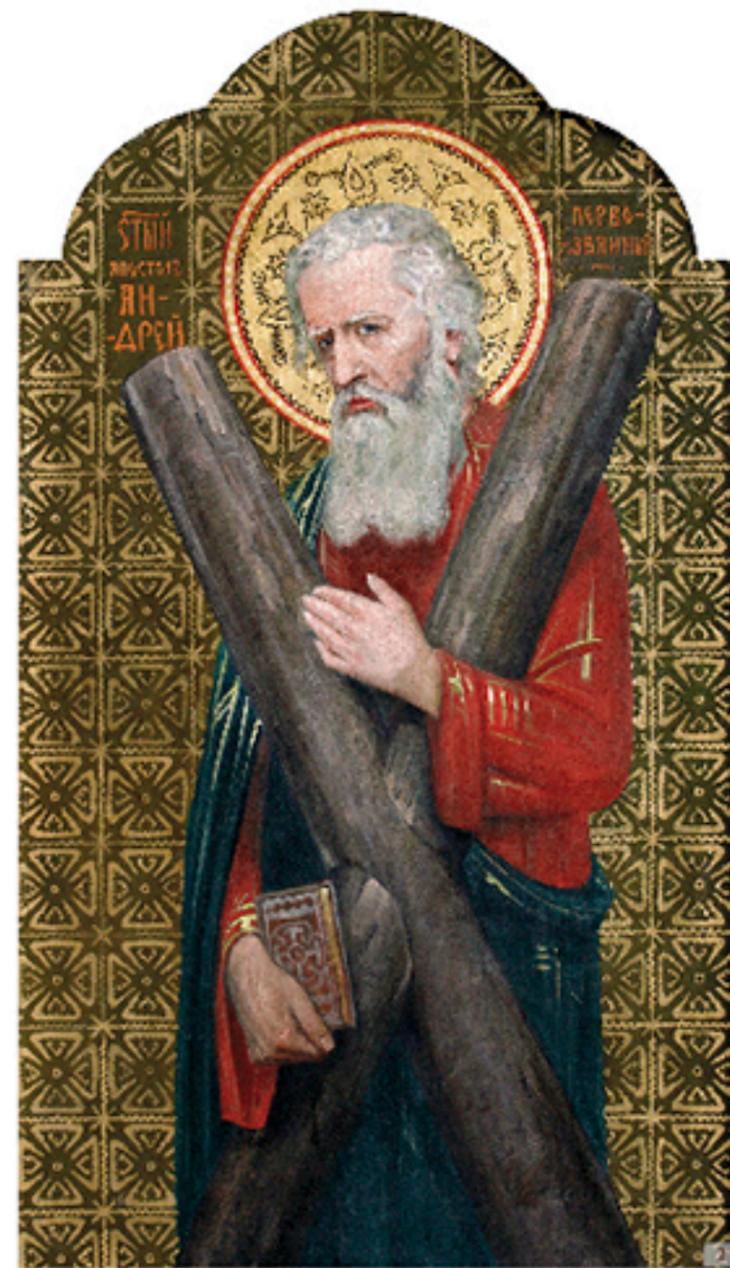
1. Портрет митрополита Андрія Шептицького. Архікатедральний Собор св. Юра. Автор — Любомир Медвідь (нар. 1941). Барельєф. Світлина. — 1996 р., Львів (архів Фундації «Андрей»).

«Його ім'я залишиться назавжди благословенним у Христовій Церкві, що збереже згадку про його гарячу ревність за спасіння душ і його постійну відвагу в обороні свого народу»

(з промови папи П'я XII. — 1953 р., листопада 14, Рим)

«Ми урочисто визнаємо службу Божого митрополита Андрія нашим великим пастирем і учителем. І просимо його: владико Андрію, ти, що стоїш сьогодні перед Божим престолом, молися за Україну, молися за наш народ, молися за свою воскреслу Церкву, щоб Божий мир, який через тебе благословляє твій народ, був тим даром, який ти виблагав у Всевисьного для нашого народу»

(зі Слова отця і глави УГКЦ блаженнішого Святослава Шевчука. — 2014 р., листопада 1, Львів, Собор св. Юра)

2. «Апостол Андрей Первозванный» (з намісного ряду іконостаса церкви св. Миколая в м. Золочеві Львівської обл.). Полотно, олія. Автор — Модест Сосенко (1875–1920). — 1913 р. (НМЛ ім. Андрія Шептицького).

«...Складається так, що місяці листопад і грудень кожного року все більше набувають характеру Андріївських місяців. Андріївських — не в народно-побутовому розумінні, але в розумінні церковно-релігійному. Майже півстоліття день святого апостола Андрія Первозваного — 13 грудня — був днем іменни найвищого єрарха нашої Української греко-католицької Церкви. Від 1 листопада 1944 року кожний день 1 листопада є днем смерті слуги Божого Андрія. А коли Господь допоможе, що в майбутньому Вселенська Христова Церква зарахує слугу Божого Андрія до торжественного проголошення святих, тоді цей день — 1 листопада — буде церковним календарним празником святого Андрія, митрополита Галицького, — можливо, центральним празником-святом відродженої, нової, у Вселенській Христовій Церкві об'єднаної, християнської України...»

(Гриньох І., о. Слуга Божий Андрей — благовісник єдності. — Мюнхен, 1961)

«Я був цього року в Зарваниці на Зелені свята. Проповідував через кілька днів. При тім так, як усі ті, що до Зарваниці приходять, я Пречистій Діві поручав себе, свої праці й потреби, а ще більше — потреби тих людей, котрих мені Господь повірив»

(з праці митрополита Андрія «Пам'ятка з Зарваниці». — 1902 р., Львів)

79. Собор Зарваницької Матері Божої — головна святиня Марійського духовного центру «Зарваниця». Світлина Василя Балюха. — с. Зарваниця, Тернопільський р-н, Тернопільська обл. (архів Прес-служби Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ).

ПАПА ФРАНЦИСК

(Хорхе Маріо Берґольйо / Jorge Mario Bergoglio)
(нар. 17.12.1936 р.; початок понтифікату 13.03.2013 р.)

80. Папа Франциск вітає католиків східного обряду з Різдом Христовим. Світлина. — 2015 р., грудня 25 – 2016 р., січня 7, Ватикан, Собор св. Петра (архів Релігійного товариства «Свєта Софія»).

81. Під час зустрічі у Ватикані в межах Загальної асамблеї синоду єпископів глава УГКЦ блаженіший Святослав подарував Святішому отцеві Франциску медаль зі зображенням митрополита Андрія. Медаль викарбував із нагоди 150-річчя від дня народження Митрополита єромонаха Володимир Палчинський, ЧСВВ. Водночас блаженіший Святослав подякував папі Римському за проголошення героїських чеснот митрополита Андрія. Блаженіший підкреслив, що «постає митрополита Андрія є неоціненою в житті нашої Церкви, а підписання Декрету про визнання його героїських чеснот є знаком великої підтримки України з боку Апостольської столиці». Світлина. — 2015 р., жовтня 14, Ватикан (архів Релігійного товариства «Свєта Софія»).

82, 83. Аверс та реверс пам'ятної медалі, викарбуваної на честь митрополита Андрія Шептицького. Бронза. Автор — о. Володимир Палчинський, ЧСВВ (нар. 1939). — 2015 р. (архів Провінції отців-євangelістів Найсвятішого Спасителя в Україні).

84, 85. Глава УГКЦ блаженіший Святослав під час прощі до одного з найбільших в Україні відпустових місць УГКЦ — Зарваниці — зачитав Декрет Конгрегації у справах Святих від 16 липня 2015 року про визнання героїськості чеснот праведного митрополита Андрія Шептицького. Декрет, який затвердив папа Римський Франциск, є одним із вирішальних етапів беатифікаційного процесу. З цього часу Церква називає Митрополита праведним і закликає всіх наслідувати його чесноти. Світлина. — 2015 р., липня 18–19, с. Зарваниця, Тернопільський р-н, Тернопільська обл. (архів Прес-служби Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ).

125. Фрагмент метрики рукоположених священників Львівської єпархії. Другий рукописний титульний аркуш. Папір, чорнило, кіновар. — 1668 р. (НМЛ ім. Андрея Шептицького).

З 1729 до 1795 року Радомишль був одним із центрів греко-католицької Церкви. Тут перебувала постійна резиденція київських греко-католицьких митрополитів, яку заклав Атанасій Шептицький (1686–1746) — предок митрополита Андрея Шептицького. Після третього поділу Речі Посполитої, у 1795 році, Радомишль відійшов до Російської імперії. Місто отримало свій герб, і тут було завершено будівництво Свято-Миколаївського храму, розпочате ще за греко-католицьких київських митрополитів.

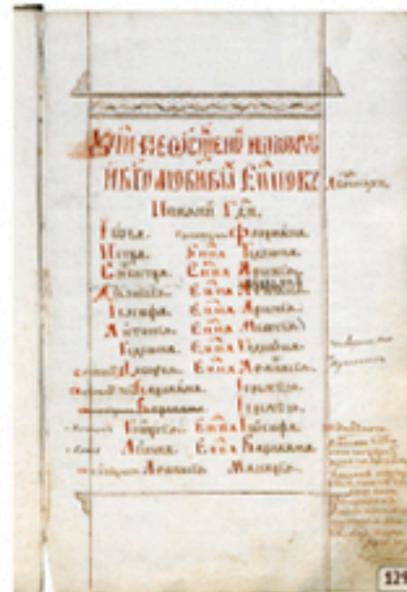
126. Сучасний історико-культурний комплекс «Замок Радомишль». Світлина. — Радомишль, Житомирська обл. (приватна збірка).

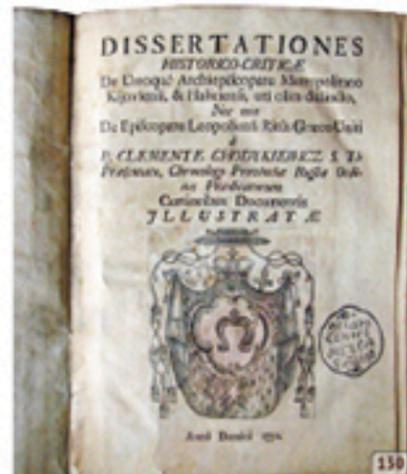
127. Мапа римо-католицьких і греко-католицьких єпархій станом на 1772 рік (Bielekowskii L. Organizacja Kościoła wschodniego w Polsce // Kościół w Polsce. — Т. 2. — Kraków: 1963).

128. Пастырське послання єпископа Львівського, Галицького, Кам'янець-Подільського Атанасія Шептицького про запровадження у Львівській єпархії папського Ювілейного року. — 1722 р. Львів (ЦДІАЛ, з фонду № 201. Греко-католицька митрополічна консисторія, Львів).

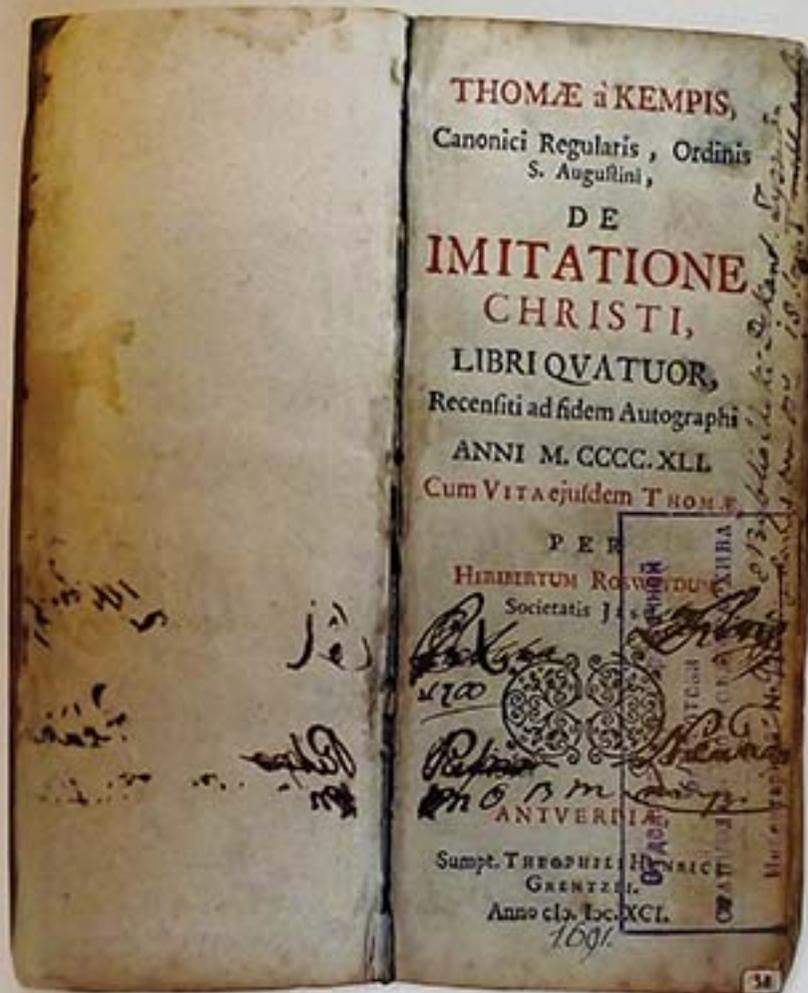
129. Поминання руських князів, київських митрополитів і римських понтифіків у «Метриці» Святоюрської катедрі у Львові. — Сер. XVIII ст. (ЛНБ ім. В. Стефаніка).

130. Титульна сторінка праці Климента Ходикевича «Історико-критична дисертація про Києво-Галицьке архієпископство». Папір, друк латинською мовою. Оздоблені: герб Льва Шептицького. — 1770 р. Львів (НМЛ ім. Андрея Шептицького).

«Між митрополитом Андреем, станиславівським духовенством та мирянами нав'язався найтісніший духовний зв'язок, якого сам він не хотів би ніколи розривати. Однак мусив повинуватися волі Святішого отця і переходити на митрополита до Львова, не думаючи, однак, ніколи про них забувати. Про тісний зв'язок між єпископом і єпархією писав колись св. Григорій Богослов, і це мав єпископ Андрей на увазі. Уже тоді показав єпископ Андрей велику жертвенну любов до українського народу і старався всіма силами, з нараженням і видатками не тільки свого майна, але і здоров'я йому помагати в кожній потребі»

(Спілий Й. Життєпис митрополита Андрея Шептицького, написаний у 15-ту річницю його смерті. — Львів, 2015)

38. Титульні сторінки видання св. Томи Гемеркена Кемпійського «Наслідування Христа» (XVIII ст., Антверпен, Нідерланди). На першій сторінці — автограф митрополита Андрея Світлина Володимира Лукашевського (архів Прес-служби Івано-Франківської архієпархії УГКЦ).

У 1427 році монах ордену августинців святий Тома Гемеркен Кемпійський (1379/80 рр. — 125.07.1471 р.) завершив роботу над своїм усевітньо відомим християнським твором «De imitatione Christi» («Про наслідування Христа»). Упродовж століть цю працю різними мовами було видано понад тисячу разів. Перші українські переклади «Наслідування Христа», згодом поширювані в рукописах, зробили питомці Духовної семінарії у Львові.

За дорученням митрополита Андрея Шептицького, єпископ Луцький Йосиф Боцян (10.03.1879 р., м. Буськ, Львівська обл. — 121.11.1926 р., Львів) переклав повний текст «Наслідування Христа» українською мовою. Переклад єпископа Йосифа витримав кілька перевидань. Перше видання — в 1920 році в Жовкві у видавництві оо. василіян; друге у 1930 році здійснила Духовна семінарія у Львові; третє — у 2009 році львівське видавництво «Свічадо».

39. Внутрішні приміщення Архипархіальної бібліотеки Духовної семінарії з книжками та історичними документами, що її у 1901 році подарував для семінарії митрополит Андрей Світлина В. Лукашевського. — 2016 р., Івано-Франківськ (архів Прес-служби Івано-Франківської архієпархії УГКЦ).

